

Ако намъ на Зелено-Дърво ни бѣ омръзнало да стоимъ при сравнително по-добри условия, то на защитниците на шипченската позиция бѣ съвсѣмъ дотегнало. Дѣйствително, нѣма нищо по-ужасно отъ слѣдующето: цѣль день и цѣла нощъ да стоишъ живъ закопанъ въ студениѣ и мокри колиби и въ калнитѣ, или замръзнали окопи, а когато излѣзешъ да размърдашъ сдървенѣлитѣ си отъ студъ кокали, да рискувашъ да бждешъ убитъ или раненъ.

Когато наближи врѣме за трѣгване ний излѣзохме отъ колибата. Мене ми се щѣше да поизгледамъ поне отъ далеко позицията и расположението на частитѣ. И каква голѣма промѣна намѣрихъ азъ! Позицията бѣше положително неузнаваема. Подолската позиция — оная, която заемаха 2-а, 3-я и 5-а дружини, бѣше оградена съ високи блиндажировани окопи. Проведени бѣха по всичкитѣ направления траншеи, издигнати траверси, които покриваха защитниците отъ фланговия огънь на неприятеля отъ Лисата-Гора и Врането-Гнѣздо, отъ който огънь имаше твърдѣ много загуби прѣзъ първитѣ дни на шипченската отбрана. На стоманената батарея и позицията на 4-а дружина грозно и величественно се издигаха масивни окопи. Тамъ въ нѣколко реда имаше въздигнати масивни блиндажировани окопи, прорѣзани съ амбразури, които зѣеха сега не заети отъ войницитѣ. На всѣкѣдѣ мѣстността бѣше положително изорана и ближната гора избѣчена.

Въ това врѣме, т. е. прѣзъ Ноемврий, полковетѣ отъ 24-а дивизия бѣха значително пострадали отъ студа и затуѣтѣ заемаха една незначителна частъ отъ позицията.

Офицеритѣ отъ 14-а дивизия осмждаха онѣзи отъ 24-а за тѣхната нераспоредителностъ и безгрижностъ за подчиненитѣ си войници. Безъ да се распространявамъ, ще кажа че тѣ потвърждаваха думитѣ исказани отъ втория офицеръ отъ 24-а дивизия на квартирата у поручикъ Соллогуба.

Трѣбваше най-насетнѣ, да трѣгна обратно, тѣй като вечерята приближаваше. Подведоха ми коня и офицеритѣ излѣзоха да ме испратятъ. Щомъ се показахме на мѣстото, гдѣто бѣше коня, куршумитѣ засвириха.

— Сбогомъ, сбогомъ, викаха ми другаритѣ. Пуцай коня въ карьеръ.

И мене ми се искаше да удара черкеза и да го пустна въ карьеръ, толкова повече, че поражаемото пространство бѣше не